

Електронна демократія та електронне урядування

Використання інформаційних технологій під час виборчого процесу як елемент електронної демократії

Микола Бучин

Кафедра політології, Національний університет «Львівська політехніка»,
УКРАЇНА, м. Львів, вул. С. Бандери, 12; e-mail: buchyn@ukr.net

In the article the use of information technologies in an electoral process as an element of electronic democracy is investigated. Considerable attention is spared to realization of agitation over the Internet or mobile communication.

Ключові слова – вибори, ЗМІ, Інтернет, агітація.

I. Вступ

Вибори є одним із найважливіших атрибутів демократії. Саме з допомогою виборів громадяни мають змогу опосередковано залучатися до управління державою. В сучасну епоху розвитку інформаційних технологій актуальним є їх використання як в процесі державного управління, так і в електоральній виборчій практиці.

II. Використання інформаційних технологій у передвиборній агітації

Серцевиною виборчого процесу є етап передвиборної агітації. Варто зазначити, що з технологізацією суспільного життя появились нові засоби та форми проведення передвиборної агітації. Сюди, у першу чергу, відносять мобільний зв'язок, а також Інтернет. Що стосується мобільного зв'язку, то тут агітація може здійснюватися, в основному, за допомогою SMS. При здійсненні агітації через мережу Інтернет можуть виникнути певні проблеми щодо ефективного регулювання агітаційної діяльності із дотриманням принципу свободи агітації. Це, в першу чергу, пов'язано з неоднозначністю віднесення мережі Інтернет до ЗМІ і, відповідно, можливості застосування до неї таких самих вимог, як і до традиційних ЗМІ.

Вказана проблема пов'язана з тим, що структура Інтернету є неоднорідною. Функціонують сайти, які можна віднести як до електронних ЗМІ, так і сайти, які носять розважальний характер та є електронною формою спілкування між людьми. На багатьох сайтах (у першу чергу

пошукових) функціонують організатори новин. Іншими словами, користувачу пропонуються останні новини із посиланням на різноманітні інформаційні агентства, інформаційні сайти і т.д. [2, С. 75]. Можна погодитися із висловленою думкою науковців про те, що сам по собі Інтернет не є ЗМІ, а швидше виступає формою поширення масової інформації [1, С. 128].

Ряд проблем проведення передвиборної агітації через Інтернет виникає через специфіку останнього. Спірним виступає питання про визнання агітації як такої у випадку її розміщення на особистому сайті суб'єктів виборчого процесу. Також проблемним є момент доступу до агітаційних матеріалів у період, коли передвиборна агітація ще заборонена.

В умовах використання мережі Інтернет для передвиборної агітації важко дотримуватися вимог щодо зазначення всіх необхідних вихідних даних, які ставляться до звичайної агітаційної продукції. Схожа проблема виникає і щодо можливості надання зразків агітаційних матеріалів виборчим комісіям для ознайомлення. Цей процес, у випадку використання Інтернету, часто стає надто дорогим, або взагалі нереальним: «Діяльність комісій по вивченню та оцінці екземплярів агітаційних матеріалів, призначених для розміщення в Інтернеті, вимагають надання виборчим комісіям відповідної апаратури найвищого технічного рівня, а також її постійного оновлення» [2, С. 82].

Проблемним моментом здійснення передвиборної агітації через Інтернет є використання спаму – масової розсилки передвиборної агітаційної продукції електронною поштою без згоди користувача на отримання. Більше того, спам може використовуватися для ведення передвиборної агітації не лише через мережу Інтернет, але і через мобільний зв'язок (шляхом надсилання SMS).

Висновок

Із проаналізованого стає зрозуміло, що вищеназвані проблеми вимагають нетрадиційних підходів для законодавчого регулювання передвиборної агітації через Інтернет, мобільний зв'язок та інші сучасні нетрадиційні засоби, а також забезпечення відповідальності за порушення виборчого законодавства при здійсненні агітаційних дій. Лише з урахуванням цих факторів в сучасних умовах можна говорити про повноцінне дотримання принципу свободи агітації.

Література

1. Європейські стандарти в галузі свободи слова / Міністерство юстиції України. – К.: Ін Юре, 2002. – 232 с.
2. Загайнов С.В. Избирательный процесс в современной России: конституционно-правовой аспект: диссертация ... кандидата юридических наук: 12.00.02 / Загайнов Сергей Владимирович. – Майкоп, 2006. – 195 с.
3. Предвыборная агитация: теория и практика / Отв. ред. Н.С. Бондарь. – М.: ОАО «Издательский дом «Гордец», «Формула права», 2004. – 220 с.